

P8_TA-PROV(2014)0009

Razmere v Ukrajini

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. julija 2014 o Ukrajini (2014/2717(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o evropski sosedski politiki, vzhodnem partnerstvu in Ukrajini, predvsem resolucije z dne 17. aprila 2014 o ruskem pritisku na države vzhodnega partnerstva, zlasti o destabilizaciji vzhodne Ukrajine¹,
 - ob upoštevanju skupne izjave s srečanja voditeljev držav skupine G7 24. marca 2014 v Haagu,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 17. marca, 14. aprila, 12. maja in 23. junija 2014,
 - ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 20. marca in 27. junija 2014,
 - ob upoštevanju končnega poročila o predčasni predsedniški volitvah v Ukrajini, ki ga je pripravila mednarodna misija Urada za demokratične ustanove in človekove pravice pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE/ODIHR),
 - ob upoštevanju podpisa zadnjih delov pridružitvenega sporazuma med EU in Ukrajino, vključno s poglobljenim in celovitim sporazumom o prosti trgovini z dne 27. junija 2014,
 - ob upoštevanju poročil visokega komisarja OZN za človekove pravice o razmerah na področju človekovih pravic v Ukrajini z dne 15. maja in 15. junija 2014,
 - ob upoštevanju izjave komisije Nata in Ukrajine z dne 1. aprila 2014,
 - ob upoštevanju člena 123(2) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker se Ukrajina še naprej spoprijema z resnimi varnostnimi, političnimi in družbeno-gospodarskimi izzivi; ker konflikt na vzhodu države močno ovira razvoj in blaginjo države;
- B. ker ruska zasedba in priključitev Krima kršita mednarodno pravo in mednarodne obveznosti Rusije, ki izhajajo iz ustanovne listine Združenih narodov, helsinške sklepne listine, statuta Sveta Evrope in memoranduma iz Budimpešte o varnostnih zagotovilih iz leta 1994, pa tudi dvostranske obveznosti, izhajajoče iz dvostranske pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in partnerstvu iz leta 1997;
- C. ker je bil Petro Porošenko 25. maja 2014 izvoljen za novega predsednika Ukrajine; ker je volitve spremljala mednarodna misija pod vodstvom OVSE/ODIHR in ker je kljub slabim varnostnim razmeram v vzhodni Ukrajini in kljub nezakoniti ruski priključitvi Krima ocenila, da so bile večinoma skladne z mednarodnimi obveznostmi in da so bile temeljne svoboščine spoštovane v večjem delu države;

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2014)0457.

- D. ker je novi predsednik predstavil načrt v 15 točkah za mirno rešitev konflikta na vzhodu Ukrajine, s katerim naj bi ohranili suverenost, ozemeljsko celovitost in nacionalno enotnost države in ki predvideva amnestijo za vse, ki so se predali in niso zagrešili hudih zločinov, uvedbo nadzorovanih koridorjev za umik ruskih plačancev in začetek vključujočega dialoga;
- E. ker je predsednik Porošenko storil prvi korak in za obdobje od 20. do 30. junija 2014 razglasil enostransko prekinitev ognja, da bi omogočil pogovore med Ukrajino, Rusijo in separatističnimi silami; ker je bilo premirje večkrat kršeno, zlasti s strani separatistov, kar je povzročilo smrtne žrtve na obeh straneh;
- F. ker je svet Ruske federacije 25. junija 2014 potrdil odločitev predsednika Putina, da se odreče pravici do napotitve ruskih oboroženih sil na ukrajinsko ozemlje;
- G. ker je Svet za zunanje zadeve 27. junija 2014 potrdil analizo Komisije, da je Ukrajina izpolnila vsa merila v prvi fazi akcijskega načrta za sprostitev vizumske ureditve in vstopila v drugo fazo;
- H. ker je EU 27. junija 2014 z Ukrajino podpisala preostale določbe pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega sporazuma; ker ta sporazum priznava težnje ukrajinskega ljudstva po življenju v državi, kjer vladajo evropske vrednote, demokracija in pravna država;
- I. ker se je predsednik Porošenko po neuspehu enostranske prekinitve ognja odločil za obnovitev protiterorističnih operacij, da bi porazil separatistično vstajo na vzhodu; ker je ukrajinska vojska ponovno prevzela nadzor nad več mesti na vzhodu Ukrajine ter upornike in plačance prisilila k umiku proti Donecku; ker se nasilje vseeno nadaljuje;
- J. ker so se zunanji ministri Nemčije, Francije, Rusije in Ukrajine 2. julija 2014 sestali v Berlinu in se dogovorili o ukrepih, ki naj bi privedli do trajnega obojestranskega premirja v vzhodni Ukrajini;
- K. ker je predsednik Porošenko izrazil pripravljenost, da razglasi drugo prekinitev ognja pod tremi pogoji: če se bosta prekinitev držali obe strani, če bodo izpuščeni vsi talci in če bo OVSE spremljala nadzor meje;
- L. ker je predsednik Porošenko 14. julija 2014 izjavil, da so se proti ukrajinskim enotam skupaj s separatističnimi uporniki borili oficirji ruske vojske in da je bil vzpostavljen nov ruski raketni sistem; ker viri iz zavezništva NATO navajajo, da naj bi Rusija upornikom pošiljala bojne tanke, topništvo in drugo orožje, ruskim borcem pa omogočala, da prečkajo mejo in se pridružijo uporniškimi milicam;
- M. ker je 11. julija 2014 v Bruslju potekal tristranski posvet med EU, Ukrajino in Rusijo o izvajanju pridružitvenega sporazuma in sporazuma o prosti trgovini med EU in Ukrajino; ker gre za koristen proces, ki bi lahko s pojasnitvijo prednosti pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega sporazuma ter upoštevanjem upravičenih pomislekov vseh strani pomagal odpraviti dolgoročne nesporazume;
- 1. pozdravlja podpis preostalih določb pridružitvenega sporazuma, tudi poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega sporazuma, ter je prepričan, da bo sporazum gonilna sila za politične in gospodarske reforme, ki bodo prinesle modernizacijo, okrepile pravno državo

- in spodbudile gospodarsko rast; izraža podporo Ukrajini pri začasnem izvajanju tega sporazuma; izjavlja, da bo Evropski parlament čim hitreje izpeljal postopek ratifikacije sporazuma; poziva države članice in Ukraino, naj sporazum hitro ratificirajo, da bi se lahko čim prej začel izvajati v celoti; poudarja, da pridružitveni sporazum/poglobljeni celoviti prostotrgovinski sporazum nikakor ni povezan z vključevanjem v Nato;
2. toplo pozdravlja tudi podpis pridružitvenih sporazumov z Gruzijo in Moldavijo, saj zaznamujeta začetek nove dobe v političnih in gospodarskih odnosih teh držav z EU; poziva, naj se sporazuma čim prej ratificirata, in pozdravlja dejstvo, da je moldavski parlament to že storil; obsoja dejstvo, da Rusija sprejema kazenske trgovinske ukrepe zoper države, ki so podpisale pridružitvene sporazume z EU, saj ti sporazumi ne ogrožajo Rusije; poudarja, da so ti ukrepi v nasprotju s pravili Svetovne trgovinske organizacije, politično motivirani in zato nesprejemljivi;
 3. pozdravlja izvolitev Petra Porošenka za predsednika Ukrajine v prvem krogu, na demokratičnih in poštenih volitvah; ugotavlja, da izid volitev kaže, da prebivalci močno podpirajo evropsko in demokratično perspektivo svoje države;
 4. podpira mirovni načrt kot odlično priložnost za umiritev razmer in mir; podpira odločne ukrepe predsednika Porošenka, ki naj bi zagotovili enotnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine; pozdravlja njegovo zavezanost reševanju sistemske korupcije in zlorabe javnih sredstev; ponovno poudarja, da je Rusija vpletena v vojaške operacije in oskrbo; poziva Rusijo, naj izpolni mednarodne obveznosti, se iskreno zaveže pogajanjem za mirno rešitev spora in svoj dejanski vpliv uporabi za ustavitev nasilja;
 5. poziva k novemu srečanju tristranske kontaktne skupine za rešitev konflikta v jugovzhodni Ukrajini in podpira nove oblike komunikacije med stranema;
 6. poudarja, da imajo Ukrajinci temeljno pravico svobodno odločati o gospodarski in politični prihodnosti svoje države, in ponovno zatrjuje, da ima Ukrajina v skladu s členom 51 ustanovne listine ZN pravico do samoobrambe; znova poudarja, da mednarodna skupnost podpira enotnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Ukrajine; poziva ukrajinske varnostne sile, naj v tako imenovanih protiterorističnih operacijah v celoti spoštujejo mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo o človekovih pravicah, ter poudarja, da je treba civilno prebivalstvo zaščititi; hkrati pa poziva upornike in plačance, da storijo enako, ter ne izrabljajo civilistov kot živi ščit; poudarja, da je treba poiskati politično rešitev za krizo, in poziva vse strani, naj izkažejo samoobvladovanje in spoštujejo premirje, ki ga je treba razglasiti čim prej in nato strogo izvajati;
 7. obsoja rusko agresijo na Krimu kot hudo mednarodnopravno kršitev ukrajinske suverenosti in ozemeljske celovitosti ter zavrača rusko politiko izvršenih dejstev v mednarodnih odnosih; meni, da je priključitev Krima nezakonita, in ne namerava priznati dejanske ruske oblasti na tem polotoku; pozdravlja odločitev o prepovedi uvoza blaga brez ukrajinskega potrdila s Krima in iz Sevastopola ter spodbuja druge države, naj sprejmejo podobne ukrepe v skladu z resolucijo generalne skupščine ZN št. 68/262;
 8. obsoja nenehno nasilje in vsakodnevne smrtne žrtve na vzhodu Ukrajine, uničenje domov in premoženja ter beg na tisoče civilistov s konfliktnih območji na varno; pozdravlja dobro voljo, ki jo je ukrajinska stran pokazala z razglasitvijo enostranskega premirja, in obžaluje, da separatisti niso sledili temu zgledu; je močno zaskrbljen za varnost civilistov, ki ostajajo zajeti na območju Donecka in Luganska; obžaluje smrtne žrtve in dejstvo, da

so bili med njimi tudi otroci; izreka iskreno sožalje družinskim članom; obsoja, da je med tarčami civilno prebivalstvo, in poziva k doslednejšemu spoštovanju mednarodnega humanitarnega prava;

9. poziva Rusijo, naj z iskreno odločnostjo podpre mirovni načrt, sprejme ukrepe za učinkovit nadzor svojih meja z Ukrajino, prepreči nenehne vdore nezakonito oboroženih moških, orožja in opreme, sovražna dejanja in infiltracijo, nemudoma odpokliče svoje čete z ukrajinske meje, svojo moč uporabi proti upornikom in plačancem ter jih prisili, da bodo spoštovali premirje, odložili orožje in se umaknili nazaj v Rusijo po posebnem koridorju, v skladu s ponudbo iz Porošenkovega mirovnega načrta, kar bo prvi, dolgo pričakovani in konkretni dokaz, da si Rusija resnično želi umiritve razmer;
10. obžaluje nezakonito pridržanje pilotke ukrajinskih zračnih sil Nadje Savčenko v Rusiji in zahteva njeno takojšnjo izpustitev ter izpustitev vseh talcev v Ukrajini ali Rusiji;
11. poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter Evropsko službo za zunanje delovanje, naj bosta bolj prisotni in prepoznavni v mehanizmih dialoga, ustanovljenih za reševanje krize, tudi v kontaktni skupini;
12. pozdravlja razširitev sedanjih sankcij na nadaljnjih 11 oseb, ki so večinoma uradniki tako imenovanih separatističnih oblasti; pozdravlja pripravljalo delo Sveta, Evropske službe za zunanje delovanje in držav članic za nadaljnje sankcije proti Rusiji, ki bi morale vključevati gospodarski, finančni in energetski sektor, pa tudi embargo na orožje in tehnologijo z dvojno rabo; poziva h kolektivni prepovedi prodaje orožja Rusiji in zahteva, da se prepoved izvaja, dokler se razmere v vzhodni Ukrajini ne normalizirajo; opozarja, da bodo vsi nadaljnji ukrepi Rusije za destabilizacijo Ukrajine imeli dodatne in dolgoročne posledice za odnose med EU in Rusijo;
13. zahteva, da Svet Rusijo pozove, naj izpolni svoje obveznosti iz mednarodnega prava, in da začne izvajati sankcije tretje stopnje, če bi razmere to narekovale;
14. poziva Evropski svet, naj sprejme skladnejšo in odločnejšo enotno strategijo za ukrajinsko krizo in še posebej za ravnanje ruske vlade, vključno z zanesljivo oskrbo z energijo v EU; obžaluje, da nekatere države članice pri tem kažejo neenotnost in pomanjkanje solidarnosti z EU;
15. podpira ponovno in sporazumno dogovorjeno prekinitev ognja, ki bi stabilizirala varnostne razmere, pomagala doseči resnično umiritev razmer in ustvarila zagon za izvajanje mirovnega načrta predsednika Porošenka, saj je to odvisno od dvostranskega spoštovanja prekinitve ognja, izpustitve talcev in učinkovitega nadzora meja, ki ga bo spremljala OVSE; pozdravlja zadnje uspehe ukrajinskih sil na vzhodu Ukrajine in dejstvo, da so znova prevzeli nadzor nad številnimi večjimi mesti;
16. je trdno prepričan, da bi bilo treba vlogo posebne opazovalne misije OVSE povečati in ji dodeliti več materialnih in finančnih virov, da bo lahko Ukrajini pomagala pri zaščiti in nadziranju regij vzdolž meje;
17. opominja ukrajinsko vlado, da so notranje gospodarske in politične reforme nujno potrebne; poudarja pa, da jih ne kaže sprejeti zgolj zaradi zunanjih pritiskov, pač pa bi morale temeljiti na trdni javni podpori ustvarjanju trajnostnih gospodarskih in družbenih

priložnosti s posodobitvijo države;

18. poziva k neodvisni in nepristranski preiskavi vseh tragičnih dogodkov s smrtnimi žrtvami in drugih zločinov proti človeštvu, ki so se zgodili od novembra 2013; poziva, naj ta preiskava poteka pod okriljem Sveta Evrope in naj v njej sodelujejo številni mednarodni udeleženci, odgovorne pa naj se privede pred sodišče; je prepričan, da je učinkovita preiskava teh zločinov pogoj za to, da bodo družine in znanci žrtev znova zaupali ukrajinskim institucijam;
19. opozarja, da je treba v Ukrajini odpraviti sistematično in strukturno omejevanje človekovih pravic, slabo upravljanje, vsesplošno korupcijo in razširjeno sivo ekonomijo; poudarja, kako pomembna sta proces ustavnih reform in podpora razvoju civilne družbe pri uresničevanju dejanske participativne demokracije, ki bo spodbujala in varovala človekove pravice, prebivalcem vseh regij zagotavljala pravičnost in dobro upravljanje ter tako prispevala k varnosti in stabilnosti države; poziva k sprejetju protidiskriminacijskega zakona v skladu z evropskimi standardi;
20. poudarja, da je treba okrepiti zaupanje med različnimi družbenimi skupinami, in poziva k trajnemu procesu sprave; v zvezi s tem opozarja, da je treba vzpostaviti vključujoč nacionalni dialog ter se izogibati propagandi, sovražnemu govoru in retoriki, vključno s strani Rusije, saj bi utegnilo to konflikt še zaostriti;
21. meni, da je treba nujno začeti postopen prenos centralnih pristojnosti na regionalne in občinske uprave, ne da bi pri tem ogrozili notranje ravnovesje pristojnosti in učinkovito delovanje države;
22. pozdravlja sprejetje zakona o javnih naročilih in poziva k njegovemu doslednemu izvajanju; pričakuje, da bo kmalu ustanovljena politično neodvisna agencija za preprečevanje korupcije, ki bo pooblaščen za preiskovanje korupcijskega ravnanja;
23. poudarja, da je treba okrepiti načela pravne države, tudi z reformo sodstva, ki bo prispevala k povrnitvi zaupanja državljanov v sodišča, in meni, da je treba umakniti politiko in vojsko iz organov kazenskega pregona;
24. pozdravlja odločitev, da se vzpostavi močna civilna misija skupne varnostne in obrambne politike v Ukrajini; poziva podpredsednico/visoko predstavnico in države članice, naj pospešijo njeno ustanovitev; je prepričan, da mora misija dobiti ambiciozen mandat, če naj učinkovito podpre Ukrajince v potrebnih in korenitih prizadevanjih za stabilizacijo razmer v državi;
25. ponovno izraža podporo nameri predsednika Porošenka, da razpiše predčasne parlamentarne volitve; poudarja, da je treba te volitve izpeljati v skladu s priporočili beneške komisije;
26. je globoko zaskrbljen zaradi vse slabših razmer na področju človekovih pravic in humanitarnih razmer na vzhodu Ukrajine in Krimu, katerih vzrok so uporniki in plačanci, ki jih podžiga Rusija, zlasti ko gre za mučenje, uboje, izginotja novinarjev in aktivistov ter zajetja talcev, kjer so tudi primeri ugrabitve otrok; poziva k boljši zaščiti civilnega prebivalstva in naj ukrajinske oblasti zagotovijo humanitarno pomoč v prizadetih regijah;
27. pri tem opozarja na nedavno poročilo organizacije Amnesty International in odločno

obsoja ugrabitve, surovo pretepanje, mučenje, umore, zunajsodne poboje in druge hude zlorabe človekovih pravic in kršitve mednarodnega prava zoper aktiviste, protestnike, novinarje in druge državljane, ki niso vpleteni v konflikt v vzhodni Ukrajini, ki so jih v zadnjih treh mesecih v glavnem zagrešili oboroženi separatisti in v nekaterih primerih tudi vladne sile; podpira poziv ukrajinski vladi, naj ustvari enoten register prijavljenih ugrabitev in ga redno posodablja, vse obtožbe v zvezi z zlorabo sile, slabim ravnanjem in mučenjem pa temeljito in nepristransko razišče;

28. poudarja, da je treba poiskati jasno, pravično in stabilno rešitev, ki bo zagotovila varno oskrbo Ukrajine s plinom iz Rusije, saj je to osnovni pogoj za gospodarski razvoj in stabilnost Ukrajine; meni, da bi morala EU še naprej posredovati za lažjo dosego dogovora, ki bo Ukrajini ob nabavi plina omogočil konkurenčne, in ne politično motivirane cene; poudarja, da uporaba energetskega virov kot zunanjepolitičnega orodja spodkopava dolgoročno verodostojnost Rusije kot zanesljive trgovinske partnerice EU in da morajo biti dodatni ukrepi, s katerimi bi se zmanjšala odvisnost EU od ruskega plina, prednostna naloga;
29. poziva države članice, naj s pretokom plina v obratni smeri zagotovijo zadovoljivo oskrbo EU s plinom iz sosednjih držav; zato pozdravlja memorandum o soglasju o povratnem toku med Republiko Slovaško in Ukrajino, ki bi moral Ukrajino spodbuditi k vzpostavitvi preglednega in zanesljivega sistema za prenos plina; opozarja na strateško vlogo Energetske skupnosti, ki ji Ukrajina predseduje v letu 2014; pozdravlja dejstvo, da je sodelovanje z Ukrajino sestavni del evropske strategije za energetske varnost, ki jo je Komisija predstavila junija 2014;
30. pozdravlja dejstvo, da je Ukrajina nedavno začela drugo fazo akcijskega načrta za sprostitev vizumske ureditve, kar ponovno potrjuje, da je odločena vzpostaviti potreben zakonodajni, politični in institucionalni okvir; je trdno prepričan, da bi moral biti končni cilj hitra odprava vizumov; poziva, naj se v vmesnem obdobju nemudoma uvedejo začasni, zelo poenostavljeni in cenovno ugodni postopki na ravni EU in držav članic;
31. pozdravlja podporno skupino za Ukrajino, ki jo je ustanovila Komisija in bo ukrajinskim oblastem nudila potrebno pomoč pri izvajanju političnih in gospodarskih reform, ukvarjala pa se bo tudi z uresničevanjem evropskega programa reform;
32. poudarja, da je treba zaščititi evropske interese in vrednote ter spodbujati stabilnost, blaginjo in demokracijo v državah na evropski celini;
33. ponovno izraža stališče, da pridružitveni sporazumi z Ukrajino in drugimi državami vzhodnega partnerstva niso končni cilj njihovih odnosov z EU; pri tem poudarja, da imajo v skladu s členom 49 Pogodbe o Evropski uniji Gruzija, Moldavija in Ukrajina – tako kot vse druge evropske države – evropsko perspektivo in lahko zaprosijo za članstvo v Uniji, če se bodo ravnale po načelih demokracije, spoštovale temeljne svoboščine, človekove pravice in pravice manjšin ter zagotavljale načela pravne države;
34. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam držav članic, predsedniku, vladi in parlamentu Ukrajine, Svetu Evrope ter predsedniku, vladi in parlamentu Ruske federacije.